

11 Σεπτεμβρίου 2023

Κύριο Μιχάλη Ιακωβίδη
Γραφείο Γενικού Διευθυντή
Υπουργείο Οικονομικών

Αγαπητέ κύριε Ιακωβίδη

Αναφέρομαι στη συνάντησή μας στο Υπουργείο Οικονομικών στις 30/8/2023 και στη σημερινή συνεδρία της ΚΒ Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το πιο πάνω θέμα.

Ενόψει της συζήτησης που θα ακολουθήσει στην Βουλή και της οριστικοποίησης του αναθεωρημένου νομοσχεδίου από το ΥΠΟΙΚ, με την παρούσα επιθυμούμε να υποβάλουμε τα σχόλιά μας όπως σε σχέση του νομοσχεδίου που μας διαβιβάσατε με το πιο κάτω μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

Εισαγωγή

Ως ΣΕΛΚ τασσόμαστε ανεπιφύλακτα υπέρ της νομοθετικής ρύθμισης του πιο πάνω θέματος, στη βάση του σχετικού Ευρωπαϊκού Κανονισμού και παραμένουμε στη διάθεση του ΥΠΟΙΚ στο πλαίσιο της διαβούλευσης. Έχουμε τοποθετηθεί με τον ίδιο τρόπο τόσο κατά τη συνεδρία της ΚΒ Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού που έγινε στις 17/10/2022, όσο και γραπτώς με επιστολή μας στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στον Υπουργό Οικονομικών και στην Υφυπουργό πατά τω Προέδρω, υπογραμμίζοντας την αναγκαιότητα της μεταφοράς σε εθνική νομοθεσία τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων. Θεωρούμε ότι, με τον τρόπο αυτό, ενισχύεται το κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο και το καθεστώς συμμόρφωσης γύρω από τον ευαίσθητο και απαραίτητο τομέα των εισερχόμενων επενδύσεων, ο οποίος την ίδια στιγμή όμως, βρίσκεται κάτω από το μικροσκόπιο διεθνών φορέων και οργανισμών για την καταλληλότητα και νομιμότητα των επενδυτών. Επειδή ο Κανονισμός ενσκήπτει επί της κρατικής ασφάλειας και δημόσιας τάξης, η σημασία της ρύθμισης του πλαισίου γίνεται ακόμα πιο σημαντική. Τέλος, η ρύθμιση του πλαισίου αυτού θα ενισχύσει τη φήμη και την αξιοπιστία της χώρας σε διεθνές επίπεδο, μετά της πληγές του πρόσφατος παρελθόντος, για την ποιότητα και την αξιοπιστία των επενδυτών που θα έρθουν στην Κύπρο, ενώ μέσα από αυστηρές αλλά ευέλικτες και αντι-γραφειοκρατικές διαδικασίες θα ωφεληθεί η ελκυστικότητα και η ανταγωνιστικότητα της Κύπρου ως επενδυτικός προορισμός.

Σχόλια επί του αναθεωρημένου νομοσχεδίου

Σημειώνουμε με ευχαρίστηση ότι, το ΥΠΟΙΚ υιοθέτησε κάποιες από τις εισηγήσεις που είχαμε υποβάλει στο πλαίσιο της διαβούλευσης που έγινε πέρσι, βελτιώνοντας έτσι το αρχικό νομοσχέδιο. Πιο κάτω σημειώνουμε τις παρατηρήσεις μας, όπως τις είχαμε αναφέρει και στη συνάντησή μας στις 30/8, καθώς και από περαιτέρω μελέτη του θέματος:

- α) Ως γενική θέση, είμαστε της άποψης ότι, όπου είναι δυνατόν, να υπάρχει διασύνδεση και συνάφεια με πρόνοιες άλλων νομοθεσιών οι οποίες είναι σχετικές με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, ενδυναμώνοντας έτσι το όλο πλαίσιο συμμόρφωσης, ομοιομορφίας και κοινής γραμμής πλεύσης, ενώ, τα ενδιαφερόμενα μέρη θα μπορούν πιο εύκολα να παρακολουθήσουν και να εφαρμόσουν πρόνοιες και υποχρεώσεις που απορρέουν από τη δραστηριοποίηση τους στην Κυπριακή Δημοκρατία. Ως εκ τούτου:

- **Ιδιοκτησία, δικαίωμα χρήσης, έλεγχος επιχείρησης ή άλλου είδους οντότητας (άρθρα 2(1)(α), 3(3) και 3(6))**

Γίνεται εισήγηση όπως υιοθετηθεί η ερμηνεία που δίδεται για τον «πραγματικό δικαιούχο» στον περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου (Ν.188(I)/2007 έως 2022), ήτοι

είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) συν μια (1) μετοχή ή ιδιοκτησιακό δικαίωμα άνω του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) στον πελάτη που κατέχεται από φυσικό πρόσωπο. Με τον τρόπο αυτό αναρμονίζονται οι πρόνοιες των νόμων και, οποιαδήποτε τροποποίηση του Ν.188(I)/2007 θα μεταφέρεται αυτόματα και στον παρόντα νόμο. Αντίστοιχα, ενδεχομένως να χρειαστεί να αναθεωρηθούν και οι πρόνοιες στο άρθρο 3(4).

- **Υποχρέωση Κοινοποίησης Επένδυσης και εξασφάλιση έγκρισης πέραν ενός ελάχιστου ορίου επένδυσης (άρθρο 3(1))**

Γίνεται εισήγηση όπως, σε ότι αφορά **διατομεακές / γενικές επενδύσεις** υιοθετηθεί η πρόνοια στο άρθρο 3(2) του περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμου του 2014 (Ν.83(I)/2014) το οποίο καθορίζει το ελάχιστο ποσό **στα €3.5εκ.** Με αυτό τον τρόπο ενισχύεται περαιτέρω το περιβάλλον για την προστασία του ανταγωνισμού καθώς και της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράλληλα, και λόγω των ιδιαιτεροτήτων που πιθανόν να υπάρχουν σε επιμέρους τομείς και κλάδους (πχ ναυτιλία, αεροπλοΐα, υγεία, ενέργεια, τηλεπικοινωνίες) όπου δυνατό να απαιτηθούν πολύ περισσότερα χρήματα για βασικές επενδύσεις, γίνεται εισήγηση όπως **καθοριστούν επιμέρους ελάχιστα ποσά επένδυσης για εξειδικευμένους τομείς / κλάδους, αφού προηγουμένως διεξαχθεί ανάλυση αντικτύπου.**

β) Διαδικασία υποβολής αίτησης, αξιολόγηση της από την Αρμόδια Αρχή και λήψη απόφασης (άρθρα 3(1), 4, 5 και 6)

Είμαστε της άποψης ότι, για σκοπούς διαφάνειας, σαφήνειας καθώς και αποδοτικότητας και ασφάλειας του όλου θεσμικού έργου, είναι σημαντικό να καταγραφεί, όσο πιο αναλυτικά είναι εφικτό, όλη η διαδικασία από την υποβολή της αίτησης από τον ενδιαφερόμενη επενδυτή έως τη λήψη της σχετικής απόφασης από την Αρμόδια Αρχή, ως επίσης των υποχρεώσεων του επενδυτή. Την ίδια ώρα, αυτό θα μπορούσε να αναδειχθεί ως ένας περιεκτικός οδηγός για τους επενδυτές που ενδιαφέρονται να προσεγγίσουν την Κύπρο ως προορισμό τους, στο οποίο να συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων:

- Το χρονοδιαγράμματα (εισήγησή μας είναι όπως αυτά επανεξεταστούν έτσι ώστε οι προθεσμίες που αναφέρονται στο άρθρο 5 να είναι δεόντως εφικτές και εφαρμόσιμες, δεδομένων των πόρων και διοικητικών δυνατοτήτων της Αρμόδια Αρχής).
- Ποιος θα υποβάλλει την αίτηση (πχ ο ίδιος ο επενδυτής, ο πραγματικός δικαιούχος, εξουσιοδοτημένο πρόσωπο του επενδυτή, μεσολαβητής ή πάροχος υπηρεσιών εκ μέρους του επενδυτή);
- Τη μορφή και τον τύπο της αίτησης.
- Αν θα είναι μεσολαβητής ή πάροχος υπηρεσιών εκ μέρους του επενδυτή, θα χρειαστεί άλλου είδους διαπίστευση ή άδεια;
- Οι υποχρεώσεις του αιτητή για την ορθότητα, πληρότητα και ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.
- Η διαδικασία ζήτησης από την Αρμόδια Αρχή προς τον αιτητή των συμπληρωματικών ή πρόσθετων πληροφοριών και διευκρινίσεων, μαζί με τις ανάλογες προθεσμίες.
- Η διαδικασία ενημέρωσης του επενδυτή ανάλογα με το στάδιο εξέτασης της αίτησής του καθώς και η αναλυτική αιτιολόγηση τυχόν απόρριψης της αίτησης ή της έγκρισής της με συγκεκριμένους όρους.
- Η δυνατότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ελέγξει την επένδυση μετά την πραγματοποίησή της.
- Κατά πόσο είναι δυνατό να αρχίσει η υλοποίηση της επένδυσης πριν από την τελική έγκριση της Αρμόδιας Αρχής ή όχι, και κατά πόσο θα αποτελεί προϋπόθεση η εκ των προτέρων λήψη έγκρισης για να υλοποιηθεί η επένδυση (πχ άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών, εγγραφή εταιρείας στον Έφορο Εταιρειών, αγορά μετοχών ή/και περιουσιακών στοιχείων κ.α.)

Πρόσθετα, είναι απαραίτητο κατά την άποψή μας να διενεργούνται από την Αρμόδια Αρχή κατά το στάδιο της αξιολόγησης της επένδυσης, όλοι οι έλεγχοι που προβλέπονται στο πλαίσιο:

- του περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμου (Ν.188(Ι)/2007 έως 2022) και
- του περί της Εφαρμογής των Διατάξεων των Ψηφισμάτων ή Αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Κυρώσεις) και των Αποφάσεων και Κανονισμών του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Περιοριστικά Μέτρα) [Ν.58(Ι)/2016].

Διατηρούμε τέλος την άποψη ότι, τα άρθρα 5(3) και 5(5) αποτελούν επανάληψη το ένα του άλλου, οπότε προτείνουμε όπως επανεξεταστεί η αναγκαιότητα τυχόν παραμονής και των δύο.

γ) Συμβουλευτική Επιτροπή

Εφαρμόζοντας το γράμμα του Κανονισμού σε σχέση με τον σκοπό του που είναι η ασφάλεια και η δημόσια τάξη στη Δημοκρατία, υποβάλλουμε την εισήγηση όπως μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής θα ήταν πολύ χρήσιμο να προστεθούν η Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΚΥΠ), η ΜΟΚΑΣ και η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ), καθότι κρίνουμε ότι οι ρόλοι τους είναι άμεσα συνυφασμένοι με τους σκοπούς του Νομοσχεδίου.

δ) Κανόνες φυσικής δικαιοσύνης

Το νομοσχέδιο δεν καθορίζει με ρητό τρόπο τυχόν δικαιώματα και θεραπεία του επενδυτή, ενώ στο άρθρο 12(2) ο όρος «δικαστήριο» είναι γενικός. Κατά την άποψή μας και ενεργώντας στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης και των κανόνων φυσικής δικαιοσύνης, είναι απαραίτητο η ξεκάθαρη αναφορά στο κατάλληλο δικαστήριο. Εφόσον κατά την άποψή μας η ενέργειες της Αρμόδιας Αρχής συνιστούν διοικητική πράξη, τότε ενδεχομένως το αρμόδιο δικαστήριο να είναι το Διοικητικό Δικαστήριο για τους σκοπούς του παρόντος νομοσχεδίου για προσφυγή σε βάρος απόφασής της.

ε) Αναδρομικότητα

Δεδομένου ότι ο Κανονισμός βρίσκεται ήδη εν ισχύ δίδοντας το δικαίωμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ελέγξει αυτεπάγγελτα οποιαδήποτε επένδυση μέχρι και 15 μήνες μετά την πραγματοποίησή της, θεωρούμε ότι τυχόν αναφορά σε αναδρομική ισχύ θα ήταν πλεονασμός και αχρείαστη.

στ) Διαφάνεια

Κατά πόσο, στο πλαίσιο της διαφάνειας, θα υπάρχει δημόσιο μητρώο εγκριμένων επενδύσεων στην Κύπρο, το οποίο θα τηρείται από την Αρμόδια Αρχή.

ζ) Παράρτημα Ι – Μέρος Α

Δεδομένου του σκοπού του νομοσχεδίου, γίνεται εισήγηση όπως εξεταστεί κατά πόσο θα μπορούσαν να περιληφθούν στην παράγραφο (α) και οι εξής τομείς: Τουρισμός, Παιδεία, Καζίνο και Παιγνίων.

η) Πεδίο εφαρμογής του νόμου

Άποψή μας είναι ότι το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νομοσχεδίου να αποτελεί ολόκληρη η επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιεσδήποτε πρόσθετες πληροφορίες ή διευκρινίσεις τυχόν χρειαστείτε, ως επίσης και οποιαδήποτε νέα επαφή πριν από την υποβολή ενός τελικού προσχεδίου του νομοσχεδίου στην Βουλή των Αντιπροσώπων.

Με εκτίμηση

Κυριάκος Ιορδάνου
Γενικός Διευθυντής
ΣΕΛΚ